

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Cdo/197/2016
Identifikačné číslo spisu:	7715215436
Dátum vydania rozhodnutia:	22.03.2017
Meno a priezvisko:	JUDr. Edita Bakošová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2017:7715215436.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu R., bývajúceho v I., zastúpeného Mgr. Štefanom Jakabom, advokátom v Košiciach, Nerudova 9, proti žalovanej AGRO - Land Sk, s. r. o., so sídlom v Malčiciach 200, IČO: 47 153 733, zastúpenej Advokátskou kanceláriou Illeš, Šimčák & Partners, s. r. o., so sídlom v Košiciach, Štúrova 27, o nahradenie prejavu vôle a nariadenie predbežného opatrenia, vedenom na Okresnom súde Michalovce pod sp. zn. 8 C 379/2015, o dovolaní žalovanej proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach zo 4. decembra 2015 sp. zn. 1 Co 680/2015, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobca má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Michalovce uznesením zo 16. septembra 2015 č. k. 8 C 379/2015-24 zamietol ako nedôvodný návrh na nariadenie predbežného opatrenia.

2. Krajský súd v Košiciach na odvolanie žalobcu uznesením zo 4. decembra 2015 sp. zn. 1 Co 680/2015 uznesenie súdu prvej inštancie v časti zmenil tak, že žalovanej zakázal nakladať vo výroku špecifikovanými nehnuteľnosťami, a to previesť vlastnícke právo k nim darom, ich scudzením tretej osobe alebo ich zámenou s treťou osobou alebo zaťažiť ich záložným právom v prospech tretej osoby alebo ich vložiť ako vklad spoločníka do obchodnej spoločnosti alebo družstva až do právoplatného skončenia vo veci samej. V prevyšujúcej časti uznesenie potvrdil.

3. Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podala včas dovolanie žalovaná (ďalej aj „dovolateľka“). Navrhla, aby dovolací súd uznesenie odvolacieho súdu zmenil úplným zamietnutím návrhu na predbežné opatrenie, resp. toto zrušil a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie. Dovolanie odôvodnila odňatím jej možnosti konať pred súdom (§ 241 ods. 2 písm. a/ a b/ a § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku č. 99/1963 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení, ďalej len „O.s.p.“). K tomu podľa nej došlo nepreskúmateľnosťou rozhodnutia odvolacieho súdu, považovanou za postup odnímajúci účastníkom možnosť konať pred súdom i konštantnou judikatúrou najvyššieho súdu, keď najmä

odôvodnenie uznesenia odvolacieho súdu nedáva odpoveď na žiaden z rozhodujúcich argumentov dovolateľky. Ďalším pochybením na ujmu jej možnosti konať pred súdom potom bolo, že pred rozhodnutím odvolacieho súdu jej nebolo doručené odvolanie žalobcu. Zotrvála i na námietke, podľa ktorej nárok uplatnený žalobkyňou v ňou uvádzanom rozsahu nemá oporu v hmotnom práve.

4. Žalobca navrhol dovolanie pre neprípustnosť odmietnuť. Dôvody nariadenia predbežného opatrenia podľa neho naďalej trvajú, keďže žalovaná aj napriek zákazu s nehnuteľnosťami nakladá, napríklad dohodami o zrušení kúpnej zmluvy a je tu hrozba, že tak bude činiť naďalej.

5. Dňa 1. júla 2016 nadobudol účinnosť Civilný sporový poriadok (zákon č. 160/2015 Z.z., ďalej len „C.s.p.“). Najvyšší súd, prístupujúci k rozhodovaniu v tejto veci po 1. júli 2016, postupoval na základe úpravy z prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 C.s.p. (podľa ktorého ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti) už podľa tohto zákona. Keďže však dovolanie tu bolo podané ešte pred 1. júlom 2016, podmienky jeho prípustnosti bolo nutné posúdiť podľa právneho stavu existujúceho v čase podania dovolania, teda podľa príslušných ustanovení O.s.p. Dôvodom pre takýto postup je nevyhnutnosť rešpektovania základných princípov C.s.p. o spravodlivosti ochrany porušených práv a právom chránených záujmov tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty, vrátane naplnenia legitímnych očakávaní účastníkov dovolacieho konania, ktoré začalo, avšak neskončilo za účinnosti skoršej úpravy procesného práva (Čl. 2 ods. 1 a 2 C.s.p.), ako aj ďalšieho základného princípu o potrebe ústavne konformného i eurokonformného výkladu noriem vnútroštátneho práva (Čl. 3 ods. 1 C.s.p.).

6. Najvyšší súd po zistení, že dovolanie bolo podané včas, na to oprávnenou osobou, po preskúmaní prípustnosti dovolania dospel k záveru, že smeruje proti takému rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné a je potrebné ho odmietnuť.

7. Dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.). Občiansky súdny poriadok upravoval prípustnosť dovolania proti uzneseniu odvolacieho súdu v ustanoveniach § 237 a § 239.

8. Ustanovenie § 239 O.s.p. v odsekoch 1 až 2 pripúšťalo dovolanie proti zmeňujúcemu uzneseniu odvolacieho súdu a za určitých podmienok aj proti potvrdzujúcemu uzneseniu (ak a/ odvolací súd vyslovil prípustnosť dovolania, keďže má ísť po právnej stránke o rozhodnutie zásadného významu alebo b/ ide o uznesenie o priznaní, príp. nepriznaní účinkov cudziemu rozhodnutiu na území Slovenskej republiky). V zmysle odseku 3 rovnakého zákonného ustanovenia však dovolanie nebolo prípustné, ak ide o uznesenie o príslušnosti, predbežnom opatrení, súdnych poplatkoch, oslobodení od súdnych poplatkov, prerušení alebo neprerušení konania, poriadkovej pokute, o znalečnom, tlmočnom, o odmietnutí návrhu na zabezpečenie predmetu dôkazu vo veciach týkajúcich sa práva duševného vlastníctva a o trovách konania, ako aj o tých uzneseniach o veciach upravených Zákonom o rodine, v ktorých sa vo veci samej rozhoduje uznesením.

9. Predmetom preskúmania dovolacím súdom je zmeňujúce uznesenie odvolacieho súdu, ktorým sa tento nestotožnil so zamietnutím návrhu na predbežné opatrenie súdom prvej inštancie (keď odvolací súd naopak vzhliadol dôvod na vyhovieť návrhu a požadované predbežné opatrenie nariadil). Pokiaľ ide o zmeňujúce uznesenie, čo do výsledku rozhodnutia, by za iných okolností bolo dovolanie voči takému rozhodnutiu prípustné (§ 239 ods. 1 písm. a/ O.s.p.), nakoľko však predmetom rozhodovania tu bolo predbežné opatrenie, prípustnosť dovolania výslovne vylučuje ustanovenie § 239 ods. 3 O.s.p.

10. Dovolanie by vzhľadom na uvedené bolo procesne prípustné len ak by v konaní, v ktorom bolo dovolaním napádané uznesenie vydané, došlo k niektorej z procesných väd zakladajúcich tzv. zmätočnosť konania podľa § 237 ods. 1 O.s.p. Toto ustanovenie pripúšťalo dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo

alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ nepodal sa návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Nie je pritom relevantné tvrdenie dovolateľky o existencii niektorej vady uvedenej v práve odcitovanom ustanovení, ale len zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k takejto vade skutočne došlo.

11. Dovolaťka procesné vady konania uvedené v § 237 ods. 1 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. netvrdila a existencia týchto vád nevyšla v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

12. Najvyššiemu súdu preto ostávalo len posúdiť, či je dôvodnou tá námietka dovolateľky, podľa ktorej mal odvolací súd svojím postupom odňať účastníkovi (dovolaťke) možnosť konať pred súdom (§ 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.) jednak tým, že svoje rozhodnutie riadne neodôvodnil (urobil ho nepreskúmateľným), na druhej strane potom tým, že rozhodol bez toho, aby žalovanej bolo doručené odvolanie žalobcu (proti uzneseniu zamietajúcemu návrh na nariadenie predbežného opatrenia) na vyjadrenie.

13. Právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorej súčasťou je aj právo strany na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva totiž aj povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05). Štruktúru práva na odôvodnenie rozsudku bola v rozhodnom čase (vydania uznesenia dovolacieho súdu) rámcovo upravená v § 157 ods. 2 O.s.p., takáto úprava primerane platila aj na rozhodnutia vydané v procesnej forme uznesení (§ 167 ods. 2 O.s.p.) a tieto normy sa uplatňovali aj v odvolacom konaní (§ 211 ods. 2 O.s.p.); odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní však nemá (nemusi) odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní, zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvostupňového rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05). Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia neznamena, že súd musí dať podrobnú odpoveď na každý argument strany konania, keď z odôvodnenia rozhodnutia musia byť zrejmé len všetky pre rozhodnutie podstatné skutočnosti objasňujúce skutkový a právny základ rozhodnutia (II. ÚS 76/07).

14. Na zasadnutí občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu 3. decembra 2015 bolo prijaté stanovisko, publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku“. Pridržiavajúc sa takéhoto stanoviska má dovolací súd za to, že obsah spisu v prejednávanej veci neposkytuje žiaden podklad pre to, aby sa na daný prípad uplatnila druhá časť právnej vety stanoviska. Dovolaním napádané uznesenie totiž uvádza skutkový stav, ktorý považoval odvolací súd za rozhodujúci, dôvody prvoinštančného rozhodnutia vedúce k zamietnutiu návrhu, obsah odvolania i záver o nesprávnosti úvah, na ktorých založil svoje rozhodnutie súd prvej inštancie, odôvodňujúci taktiež potrebu zmeniť jeho rozhodnutie. Odôvodnenie uznesenia dovolacieho súdu dalo odpoveď na relevantné otázky súvisiace s predmetom konania, preto ho dovolací súd považuje za riadne zdôvodnené, a teda za presvedčivé. Okolnosť, že poskytnutá odpoveď žalovanú neuspokojuje neznamená, že odôvodnenie nespĺňa parametre zákonného rozhodnutia v zmysle § 157 ods. 2 O.s.p. (platného v čase rozhodovania dovolacieho súdu). Dovolaťka tu preto nedôvodne argumentuje, že rozhodnutie dovolacieho súdu je nepreskúmateľné; pričom za vadu konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv strany; ale len to, že ho neodôvodnil objektívnym uspokojivým spôsobom (o taký prípad tu ale nešlo).

15. K námietke žalovanej, že k odňatiu možnosti konať pred odvolacím súdom došlo tým, že jej pred

rozhodnutím nebolo doručené odvolanie žalobcu, potom platí, že ani táto nebola dôvodnou. Úprava postupu súdu v O.s.p. pri rozhodovaní o predbežných opatreniach totiž už od 15. októbra 2008 bola založená na momente prekvapenia toho, proti komu návrh smeruje, vyjadrenom v zákone tak, že návrh na nariadenie predbežného opatrenia doručí súd ostatným účastníkom až spolu s uznesením, ktorým bolo predbežné opatrenie nariadené a ak bol návrh na nariadenie predbežného opatrenia odmietnutý alebo zamietnutý, nedoručuje súd ostatným účastníkom uznesenie o jeho odmietnutí alebo zamietnutí, ani prípadné odvolanie navrhovateľa; uznesenie odvolacieho súdu im doručí, len ak ním bolo nariadené predbežné opatrenie (v tejto súv. por. čl. I bod 37 a čl. IX zákona č. 384/2008 Z.z. a ním prinesené znenie § 75 ods. 9 vety druhej a tretej O.s.p., inak pri neskoršom prečíslovaní tu zmieňovaného odseku na odsek 8 v dôsledku úpravy vykonanej s účinnosťou k 1. januáru 2010 na základe čl. I bodu 8 a čl. IV zákona č. 495/2009 Z. z.).

16. Dovolacia námietka žalovaného, že súdy sa mali zaoberať otázkou splnenia podmienok pre nariadenie predbežného opatrenia, vo svojej podstate predstavuje námietku tzv. inej vady v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.; namieta sa tu totiž nedostatočné skutkové zistenie. Prípustnosť dovolania však nezakladá skutočnosť, ak súdy svoje rozhodnutie založili na nesprávnych skutkových zisteniach; nesprávne či nedostatočné skutkové zistenie má za následok vydanie vecne nesprávneho rozhodnutia súdu, samo osebe ale nie je vadou konania v zmysle § 237 ods. 1 O.s.p. (por. napr. R 37/1993, R 125/1999). Rovnako to platí aj pre dovolateľom (obsahovo) namietané nesprávne právne posúdenie veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Nesprávne právne posúdenie veci je prípustným dovolacím dôvodom (ktorý možno uplatniť vtedy, ak je dovolanie prípustné), samo nesprávne posúdenie veci, ale prípustnosť dovolania nezakladá. Dovolanie je v ustanoveniach Občianskeho súdneho poriadku upravené ako mimoriadny opravný prostriedok, ktorý nemožno podať proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu; pokiaľ nie sú splnené procesné podmienky prípustnosti dovolania, nemožno napadnuté rozhodnutie podrobiť vecnému preskúmvaniu, a preto ani zohľadniť prípadné vecné nesprávnosti rozhodnutia.

17. Na základe uvedeného dovolací súd dospel k záveru, že súd svojím postupom nezaložil vadu konania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p., teda neodňal účastníkovi možnosť konať pred súdom.

18. Vzhľadom na uvedené skutočnosti dovolací súd dospel k záveru, že prípustnosť dovolania nemožno vyvodiť z ustanovenia § 237 ods. 1 O.s.p., ani z ustanovenia § 239 O.s.p., dovolanie teda smeruje proti takému rozhodnutiu odvolacieho súdu, proti ktorému nie je prípustné. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto dovolanie žalovanej proti uzneseniu krajského súdu, ktorým v časti zmenil a v časti potvrdil uznesenie súdu prvej inštancie, ako dovolanie smerujúce proti uzneseniu, proti ktorému nie je prípustné, odmietol (§ 447 písm. c/ C.s.p.).

19. Dovolací súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá C.s.p.).

20. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.